

Motion till riksdagen 2005/06: MJ23

**av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m)
med anledning av prop. 2005/06:183**

Finansieringen av kärnavfallets slutförvaring

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar avslå proposition 2005/06:183 med undantag av förslagen förändring av 27 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen begär nytt förslag om finansiering av kärnavfallets slutförvaring i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motivering

I slutet av 2004 lämnade finansieringsutredningen sitt betänkande (SOU 2004:125)

Detta har i sedvanlig ordning remissbehandlats och beretts.

Därför är det något märkligt att delar av det förslag som lämnas till riksdagen är så pass ofärdigt, särskilt som det gäller en central fråga – den om att ägare till reaktorföretag också skall ställa egen säkerhet för att minska statens risk.

En förklaring till att något förslag inte förs fram kan vara att remissinstanserna är kritiska till förslaget. Regeringen förespeglar därför att Riksgäldskontoret skall göra en utredning om hur modeller för säkerheter skall kunna utformas och hur en riskvärdering och riskavgift skall genomföras.

Någon hänsyn till de tveksamma remissinstanserna har således inte tagits.

Regeringen vill därtill ha fullmakt att själv bestämma avgiftens storlek och dess användning. Det kan förefalla praktiskt att denna ordning införs. Emellertid är dessa medel insamlade med lagstöd och riksdagen bör ha inflytande både över en eventuell avgifts storlek och dess användning.

Propositionen behandlar flera lagar. Föreslagna tidpunkter för ikraftträdande sträcker sig från 1 januari 2007 till 1 januari 2009 med ett undantag. Undantaget är 27 § i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

Fel! Okänt namn på

Bortsett från ändringen av denna paragraf, vilken föreslås modifieras med hänsyn till en EU-förordning, finns det således tid för regeringen att lägga fram ett fullständigt förslag till riksdagen.

Propositionen bör därför avslås i sin helhet, med undantag för ovan nämnda paragraf. Regeringen bör under hösten återkomma med ett mer genomarbetat förslag till riksdagen. Inriktningen bör vara att riksdagen beslutar i avgiftsfrågan.

Det nya förslaget bör också innehålla ett borttagande av möjligheten att använda avgiftsmedlen för att ge stöd till s.k. ideella organisationer.

När frågan behandlades i riksdagen 2004 anförde vi följande:

Definitionsmässigt är en avgift avsedd endast för ett bestämt ändamål och får inte användas till något annat. Dagens utformning av lagen är sådan att det som medlen ur fonden får användas till faller inom avgiftsbegreppet. Viss tvekan kan dock råda om huruvida statens och kommuners informationsinsatser om slutförvaring borde vara av sådant allmänintresse att de skall finansieras av skattemedel i stället för genom dessa avgifter. I synnerhet gäller detta den statliga informationen.

Nu föreslås att ytterligare aktörer skall få tillgång till medel ur fonden, visserligen formellt endast för insatser i samband med frågor om lokalisering av anläggningar för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle. Emellertid aviserar regeringen en tillämpning av lagändringen som öppnar för att fondmedlen kommer att användas som ett indirekt organisationsstöd vilket medför att det som hittills varit en avgift övergår till att vara en skatt.

Enligt vår mening är det viktigt att korrekt information om slutförvar och/eller hantering av använt kärnbränsle ges. Denna uppgift åvilar Statens kärnkraftinspektion. (SKI), medan Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) är det bolag som skall lokalisera och etablera förvaringen av använt kärnbränsle SKB genomför omfattande samrådsmöten redan i samband med att miljökonsekvensbeskrivningar görs.

Regeringens förslag att så kallade ideella organisationer skall vara en statsstödd part i processen att hitta lämpliga platser för slutförvaring och hantering av använt kärnbränsle är ett kraftigt underkännande av SKI:s och SKB:s arbete. Fungerar inte myndigheten har regeringen instrument att förändra verksamheten.

I en eventuell rättslig process om lokalisering av använt kärnbränsle ger förslaget fördelar till en part. Enligt miljöbalken har just sådana organisationer som avses få medel från fonden rätt att överklaga beslut om till exempel slutförvaring av utbränt kärnbränsle. Blir förslaget verklighet får således i praktiken en part statsstöd för att förbereda och driva en domstolsprocess mot den part som betalar medel till fonden.

Detta är otillständigt. Informationsspridning och kunskapsinhämtning som sker med hjälp av statliga medel bör vara neutral. Detta blir inte fallet om regeringens förslag blir verklighet.

Vi vidhåller denna uppfattning.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 5 april 2006

Catharina Elmsäter-Svärd (m)

Lars Lindblad (m)

Cecilia Widegren (m)

Anders G Högmark (m)

Jeppe Johnsson (m)

Bengt-Anders Johansson (m)

Jan-Evert Rådström (m)

Ola Sundell (m)